

VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

Hoe hoog worden onze wilde kruidachtige planten? Dat loopt erg uiteen, al naar de standplaats. Geen wonder dat de opgaven in de Flora's verschillen, of dat men ze wijselijk achterwege laat. Hoe de Flora's hun gegevens verkrijgen weet ik niet. Ik vrees, dat ze meestal afkomstig zijn „uit de literatuur". Daar zie ik Hegi's Flora von Mitteleuropa ook op aan. Het kan ook haast niet anders. Daarom is het wel goed, dat de waarnemers zoo noodig telkens de literatuur weer eens verrijken. Op dit bescheiden plaatsje wil ik daartoe een poging wagen en voor den dag komen met eenige maximale waarden van manshoog en daarboven. Ons Voorjaarshelmkruid, dat geboekt staat voor 15—80 cm, haalt hier in Bloemendaal dikwijls 1 m 50 cm en zelfs 1 m 80 cm. Dikwijls gaat deze lengte gepaard metforschheid in de blad-ontwikkeling: kransen van drie, kransen van vier en naar den top toe verspreide bladstand. In de onmiddellijke nabijheid van die reuzen groeien vaak de dwergjes van 15 cm of zelfs nog minder. Ik zou dus in de Flora willen zetten: hoogte 10—180 cm. Of we nu deze uiterste maten als „uitzonderingen" moeten beschouwen, dat weet ik nog niet.

Het knoopig Helmkruid, genoteerd voor 30—120 cm haalt ook dikwijls „manshoog" (180 cm) op beschaduwde plaatsen in donker bosch. De wespen zien er de duistere bruine bloemen even goed. Onze Toortsen springen ook aardig uit den band. Voor de Stalkaars geeft Hegi „bis über 2 m" en dat is wel heel juist, want ik heb er gekend van bijna 2 x manshoog, dat is zelfs „über 3 m". Koningskaars en Windbloem blijven daarbij niet achter en zelfs de Melige Toorts haalt nog de 2 meter. Deze reuzengroei van de Toortsen hangt wel samen met bastaardeering.

Om die ellendige papierbeperving moet ik nu laconisch worden. Zie hier: Witte Doovenetel 150 cm, Slangenkruid 150 cm, Engelwortel 250 cm, Bereklauw 200 cm, Gevlekte Scheerling 250 cm, Breedblad Wespenorchis 120 cm, Kropaar 180 cm, Gierstgras 180 cm, Asperge 300 cm, Slangenkruid 180 cm, Moerasandoorn 120 cm, Heggedoornzaad 190 cm. Alles gemeten van de oppervlakte van den bodem af. En hoe bepalen we de „hoogte" van klim- en kruipplanten zooals Heggerank, Boschrank, Kamperfoelie, Kleefkruid? JAC. P. HHIJSSE.

BOEKBESPREKING.

Dr M. A. IJSELING en Dr. A. SCHEIJGROND: *De Zoogdieren van Nederland* (Zutphen, W. Thieme & Co. 2 dln. 4°. 530 p. p., rijk geillust. f 19,50).

Na een uitvoerige inleiding over lichaamsbouw en lichaamsfuncties van de zoogdieren in het algemeen geven de vlijtige auteurs een beschrijving van de Nederlandsche zoogdierenfauna, voor zooverre die bekend is. Zij beklagen zich terecht erover, dat er in ons land weinig aandacht aan de zoogdieren is besteed. Daardoor is noodzakelijkerwijs de inhoud van dit werk ook onevenredig. Moge het ertoe bijdragen, dat meer belangstelling deze leemten zal aanvullen. Wanneer de uitgevers er toe konden besluiten, naast deze pracht-uitgave ook een eenigszins beknopte goedkope volksuitgave op de zoo gewillige markt te brengen, dan zouden onze zoogdieren een kans krijgen, de belangstelling te verwerven, die zij verdienen.

JAC. P. THIJSSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Talrijkheid van Pijlstaarten aan den Rothoek. Gedurende het afgelopen winterseizoen viel het op, dat de Pijlstaarteend zoo talrijk aan den Rothoek bij Amsterdam voorkwam. Op 5 October 1942 waren er ongeveer 20 ex., waaronder 6 ♂♂; 29 October ongeveer 40 ex., waarbij ik 13 volledig uitgekleurde ♂♂ kon tellen. Op 14 November waren er naar schatting 150 ex., waarbij 47 ♂♂; op 10 en 24 December ongeveer 40 à 50 ex. Op 9 Januari 1943, terwijl de Rothoek dichtgevroren ligt, zijn er nog 3 paar op het ijs. Op 8 Februari weer ongeveer 100 ex.; 36 ♂♂ werden geteld. Op 12 Februari zijn er naar schatting zeker 500 ex. Op een klein gedeelte van de plas telde ik al 156 ♂♂. Daarna neemt het aantal geleidelijk af. Op 27 Febr. en 9 Maart zijn er 200 à 300 ex.; op 13 Maart 100 à 200 ex.; op 27 Maart ongeveer 50 ex. Op 10 April zijn er nog 5 à 7 paren.

Ook op het IJsselmeer bij Amsterdam werd de soort talrijk gezien. Op 20 Febr. 14 ex. bij het Kinselmeer en op 28 Maart 8 paren bij IJdoorn.

Amsterdam, April 1943.

J. E. SLUITERS.

Patrijs verplaatst zijn nest. In het jaar 1941 hadden we vlak bij huis een broedende patrijs aan de slootkant. Twee keer per dag was er geloop van koeien vlak langs het nest, en of zij dat nu te onrustig gevonden heeft, weet ik niet, alleen bleek me op 19 Mei, dat zij haar nest had verplaatst. Dit feit op zichzelf is misschien niet zo bijzonder, doch het wordt uniek gemaakt, door de grote moeilijkheden, waarmede zij tijdens het verplaatsen van de eieren te kampen moet hebben gehad. Wat heeft ze gedaan? Ze heeft haar eieren verslept naar een holletje in